

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/51/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0923100574
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Martinčeková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:0923100574.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a členov senátu Mgr. Michala Novotného a JUDr. Petry Vysaníkovej, v právnej veci žalobkyne: B. K., X.. XX.XX.XXXX, L. J. Č.. XXXX/X, XXX XX F.Ž., právne zastúpená advokátkou JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., so sídlom Mariánske námestie č. 31, 010 01 Žilina, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 35022-2/2020-BA zo dňa 12.02.2020, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach č.k. 16Sas/5/2023-50 zo dňa 21.02.2024, takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť žalobkyne sa zamietla.
- II. Žalovanej sa náhrada trov kasačného konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Správny súd v Košiciach rozsudkom č. k. 16Sas/5/2023-50 zo dňa 21.02.2024 (ďalej „napadnutý rozsudok“) zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodnutia žalovanej č. 35022-2/2020-BA zo dňa 12.02.2020 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“), ktorým žalovaná v celom rozsahu zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) č. 11365/2019-PP-DvN zo dňa 21.11.2019 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“). Účastníkom konania právo na náhradu trov konania nepriznal.

2. Prvostupňový správny orgán žalobkyňi nárok na dávku v nezamestnanosti nepriznal s poukazom na § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o sociálnom poistení“, resp. „zákon č. 461/2003 Z. z.“) a na ustanovenie čl. 61 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia nariadenia č. 883/2004 (ďalej „základné nariadenie“). V odôvodnení konštatoval, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok dňom 02.08.2019 zaradil žalobkyňu do evidencie uchádzačov o zamestnanie a dňa 08.11.2019 si žalobkyňa uplatnila nárok na dávku v nezamestnanosti. Prvostupňový správny orgán konštatoval, že žalobkyňa v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie, t. j. v období od 02.08.2015 do 01.08.2019 na území Slovenskej republiky (ďalej aj ako „SR“, resp. „Slovensko“) nepreukázala dobu poistenia v nezamestnanosti. Na území iného členského štátu Európskej únie (ďalej aj ako „EÚ“) preukázala dobu poistenia v nezamestnanosti od 02.08.2015 do 19.11.2018, od 20.11.2018 do 30.12.2018, od 31.12.2018 do 29.06.2019, od 30.06.2019 do 27.07.2019 dokumentom U1 z Írska. Na území Slovenska žalobkyňa doposiaľ nepracovala, do Írska odchádzala hneď po skončení školy v auguste 2005. Posledný pracovný pomer uzavretý dňom 19.10.2008 na dobu neurčitú ukončila na vlastnú žiadosť dňom 27.07.2019 z dôvodu návratu na Slovensko. Počas pôsobenia v členskom štáte čerpala materské dávky (v rokoch 2011, 2013, 2019) a nemocenskú dávku z írskeho systému poistenia. Po skončení materskej dovolenky sa do práce nevrátila,

ale čerpala dovolenku. Na území daného štátu pôsobila s priateľom, s ktorým sa zoznámila v auguste 2005 a teda terajším manželom (manželia od r. 2010), ktorý do Írska prišiel v máji 2005. Deti narodené v Írsku: Y., nar. XX.XX.XXXX navštevovala základnú školu, robila rozdielové skúšky pre uznanie školy na Slovensku, t. č. navštevuje 3. roč. ZŠ na Slovensku, C., nar. XX.XX.XXXX, taktiež navštevoval školu a E., nar. XX.XX.XXXX. S deťmi im vypomáhala matka žalobkyne, ktorá tam s nimi pôsobila po narodení prvého dieťaťa cca od r. 2011. V členskom štáte bývali spočiatku v podnájme, neskôr bývali sami. Nehnuteľnosť, ktorú spočiatku obývali v podnájme, si kúpili do osobného vlastníctva, ktorú pred návratom predali. Na území Slovenska si zadovážili nehnuteľnosť- byt v roku 2008. V roku 2016 kúpili rodinný dom, ktorý zbúrali a stavajú nový. Pri návratoch jedenkrát ročne na 2 týždne bývali vo svojej nehnuteľnosti - v byte. Prvostupňový správny orgán sa zaoberal aj inými skutočnosťami uvedenými žalobkyňou: vlastníctvo osobného účtu, využívanie služieb mobilného operátora na Slovensku, vlastníctvo osobného automobilu, existencia hypotekárneho úveru, poistenia a sporenia, čo sú menej významné skutočnosti pri posudzovaní centra jej záujmov. Na základe takto zisteného stavu prvostupňový správny orgán dospel k záveru, že žalobkyňa si nezachovala svoje centrum záujmov na Slovensku. Celková dĺžka pobytu od augusta 2005 do júla 2019 (14 rokov), stabilita zamestnania na území Írska (v poslednom zamestnaní viac ako 10 rokov), skutočnosť, že sa v Írsku zdržiaval manžel, deti (narodené v Írsku) a matka (ktorá sa o deti starala) boli vyhodnotené silnejšie ako ostatné skutočnosti, ktoré uviedla ako väzby na Slovensku.

3. Žalovaná sa v preskúmanom rozhodnutí v celom rozsahu stotožnila s právnym názorom prvostupňového orgánu. Boli zohľadnené informácie získané výsluchom žalobkyne a jej manžela dňa 20.11.2019. Centrum záujmov dotknutej osoby v zmysle čl. 11 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) žalovaná určila na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií, ktoré obsahovali dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov - počas výsluchu zo dňa 20.11.2019 žalobkyňa uviedla, že na území Írska sa zdržiavala od augusta 2015 do júla 2019. t. j. 14 rokov. Z informačného systému Sociálnej poisťovne bolo zistené, že žalobkyňa pred odchodom do Írska nebola na území Slovenska v žiadnom pracovnoprávnom vzťahu. Jej posledný pracovný pomer na území Írska trval od 19.10.2008 do 27.07.2019 (popri tomto zamestnaní mala aj pracovnoprávny vzťah so skráteným pracovným úväzkom v období od roku 2008 do mája 2010). Počas posledného pracovného pomeru čerpala v roku 2011, 2013 a 2019 materské a v roku 2018 nemocenské podľa írskych právnych predpisov. Na základe všetkých zistených skutočností možno pracovnú situáciu žalobkyne v Írsku jednoznačne hodnotiť ako stabilnú, s prioritnou orientáciou na írsky pracovný trh. Žalobkyňa sa na území Írska zdržiavala s blízkymi osobami - manželom (manželstvo uzatvorené dňa 10.04.2010 na Slovensku), tromi maloletými deťmi (narodenými na území Írska) a so svojou matkou, ktorá sa v Írsku starala o maloleté deti žalobkyne. Dlhodobá prítomnosť najbližších osôb žalobkyne spolu s ňou v Írsku svedčí o vytvorení jej bydliska na tomto území. Počas výsluchu dňa 20.11.2019 žalobkyňa uviedla, že na Slovensko sa spolu s manželom vracala jedenkrát ročne na 2 týždne. V súvislosti s rodinnou situáciou žalobkyne žalovaná zdôraznila, že právne aj mravné povinnosti voči manželovi a maloletým deťom sú pokiaľ ide o spoločný život, hospodárenie a výchovu detí zásadnejšie ako pravidelné návraty na Slovensko. K bytovej situácii žalobkyne žalovaná uviedla, že bytovú situáciu v Írsku považuje žalovaná za stabilnú. Žalovaná mala zo spisového materiálu preukázané, že počas výkonu zamestnania v Írsku sa žalobkyňa v tomto čase dlhodobo zdržiavala, bývala, trávila pracovný čas aj mimopracovný čas (spolu s najbližšími osobami), platila zákonné odvody i dane na území Írska a čerpala sociálne dávky (materské a nemocenské) podľa írskych právnych predpisov. Všetky tieto skutočnosti preukazujú vytvorenie centra záujmov žalobkyne počas posledného zamestnania práve na území Írska.

4. Správny súd v napadnutom rozsudku poukázal na v poradí prvý rozsudok v tu prejednáwanej veci. Krajský súd v Prešove rozsudkom, č. k. 4Sa/10/2020-135 zo dňa 16.2.2022 zrušil rozhodnutie žalovanej zo dňa 12.2.2020, číslo 35022-2/2020-BA a vrátil vec žalovanej na ďalšie konanie. Proti tomuto rozsudku podala kasačnú sťažnosť žalovaná, o ktorej Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozhodol rozsudkom sp. zn. 7Ssk/88/2022 zo dňa 27.09.2023 tak, že tento rozsudok zrušil a vec vrátil správne mu súdu na ďalšie konanie.

5. Správny súd ďalej uviedol, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené, stotožňuje sa so skutkovými zisteniami a právnymi závermi zistenými v predchádzajúcich konaniach o tom, že žalobkyňa nespĺňa zákonné podmienky pre vznik nároku na dávku v nezamestnanosti. Stotožnil sa so žalovanou,

že z článkov 61 a 65 ods. 5 základného nariadenia vyplýva základná zásada, že doba poistenia v nezamestnanosti dosiahnutá na území iného členského štátu EÚ môže byť zohľadnená na účely nároku na dávku v nezamestnanosti v prípade, ak bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie ukončila dotknutá osoba doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté na Slovensku. Iba vo výnimočných prípadoch je možné zohľadniť dobu poistenia dosiahnutú na území iného členského štátu Európskej únie, pokiaľ je dosiahnutá ako posledná. Touto výnimkou zo základnej zásady je situácia, ak si žiadateľ zachová počas výkonu zárobkovej činnosti na území iného členského štátu Európskej únie centrum záujmov a bydlisko na území Slovenskej republiky. V predmetnej veci bolo zo strany správnych orgánov riadne a dostatočne preukázané, že počas výkonu zamestnania v zahraničí si žalobkyňa bydlisko na Slovensku nezachovala.

6. Správny súd uviedol, že v zmysle koordinačných predpisov platí, že pri skončení výkonu zárobkovej činnosti by si nezamestnaní mali uplatňovať nárok na dávku v nezamestnanosti v štáte, v ktorom práve skončili zamestnanie. Žiadosť sa potom posudzuje podľa právnych predpisov príslušnej krajiny. Nesplnenie podmienok na vznik nároku na dávku v nezamestnanosti v jednom štáte nezakladá automaticky nárok na priznanie dávky v inom členskom štáte EÚ. Súd jednotlivé žalobné námietky žalobkyne považuje za nedôvodné zastávajúc názor, že zistenie skutkového stavu žalovanou, ako aj prvostupňovým správnym orgánom, bolo dostačujúce na riadne posúdenie veci žalovanou, na ktorý zistený skutkový stav žalovaná správne aplikovala príslušné právne predpisy. Žalovaná v dostatočnom rozsahu posúdila kritériá v zmysle čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, ktoré dôsledne vyhodnotila a dostatočným a zrozumiteľným spôsobom aj odôvodnila.

7. Správny súd skonštatoval, že je viazaný právnym názorom kasačného súdu. Tvrdenie žalobkyne, že kasačný súd nenariadil žalobu zamietnuť je pravdivé, avšak pokiaľ sa kasačný súd úplne jasne a celkom zrejme vyjadril k základnej otázke tohto konania, t. j. kde (ne)bolo centrum záujmov žalobkyne, potom správne mu súdu nie je zrejmé, ako inak by mal v tomto konaní rozhodnúť, ako žalobu zamietnuť. Pokiaľ žalobkyňa vo vyjadrení poukazuje na svoje legitímne očakávania v tom zmysle, že v prípade jej manžela bolo rozhodnutie žalovanej opakovane správnym súdom zrušené, potom je na mieste jej pripomenúť, že správny súd nie je viazaný právnym názorom súdu rovnakého stupňa, ale názorom vyššej inštancie, ktorým je súd kasačný. Práve ak by správny súd právnym názorom kasačného súdu vo svojom rozhodnutí nezohľadnil, postupoval by v príkrom rozpore s princípom legitímnych očakávaní. Správny súd skonštatoval, že odkazuje na právne závery kasačného súdu a dodal, že sa s rozhodnutím kasačného súdu aj sám v plnom rozsahu stotožnil.

8. Správny súd skonštatoval, že bolo potrebné stotožniť sa záverom správnych orgánov, že centrum záujmov žalobkyne sa v čase podania žiadosti o dávku v nezamestnanosti nachádzalo práve v Írsku. Žalobkyňa sa v rozhodnom období pre posudzovanie bydliska, t. j. v období od 02.08.2015 do 01.08.2019, zdržiavala zvyčajne na území Írska, v konaní nebolo preukázané a s ohľadom na vzdialenosť ani nie je reálne, aby bola cezhraničným pracovníkom. Za podstatné bolo potrebné vyhodnotiť skutočnosť, že žalobkyňa sa v Írsku zdržiavala dlhodobo (14 rokov) a to so svojim manželom a tromi deťmi, t. j. osobami, ktoré možno považovať za najbližších príbuzných žalobkyne a teda najbližšie rodinné väzby možno považovať za udržiavané na území Írska. Všetky deti žalobkyne sa narodili v Írsku, žalobkyňa v Írsku (okrem sporadických návštev Slovenska) prežila s deťmi celý ich doterajší život a spolu s ňou aj jej manžel a jej matka. Na uvedenej skutočnosti nič nemení ani to, že deti majú aj slovenské rodné listy, po návrate z Írska budú navštevovať slovenskú školu a jedno z detí robilo rozdielovú skúšku zo slovenského jazyka. Je potrebné si uvedomiť, že posudzovaným obdobím je obdobie činnosti žalobkyne ako zamestnanca pred jej zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie, teda obdobie pred 02.08.2019. V danom čase žalobkyňa žila svoj každodenný bežný život v Írsku, založila si tam rodinu a dlhodobo sa tam so svojou najbližšou rodinou zdržiavala. Kritérium rodinného stavu a rodinných väzieb sa týka len rodinných príslušníkov, t. j. manžela/manželky, neploletých detí a nezaopatrených detí, ktoré dosiahli vek plnoletosti (čl. 1 písm. i/ bod 2 základného nariadenia). Žalobkyňa jednoznačne rodinné väzby takejto kvality nemala na Slovensku. Vo vzťahu k rodičom žalobkyne treba uviesť, že pre účely posúdenia zachovania rodinných väzieb rodičia nie sú blízkymi osobami, zároveň však v prípade žalobkyne sa jej matka presťahovala za žalobkyňou do Írska cca pol roka po narodení prvého dieťaťa a zotrvala tam s ňou až do spoločného návratu na Slovensko. Rodinnú situáciu tak nemožno vyhodnotiť inak ako v prospech vytvoreného centra záujmov žalobkyne v Írsku v čase podania žiadosti o dávku v nezamestnanosti. Skutočnosť, že žalobkyňa nadobudla nehnuteľnosť na území Slovenska, automaticky neznamená, že centrum záujmov zostáva zachované, opak by znamenal absurdnú situáciu, že každý,

kto tu má nehnuteľnosť, má zachované aj centrum záujmov. K ďalším skutočnostiam ako odber energií, vlastníctvo mobilného telefónu, plnenie daňových a odvodových povinností, hypotekárny úver a pod., správny súd uviedol, že výdavky obdobného charakteru mala aj v mieste jej zvyčajného pobytu, teda v Írsku. Na komunikáciu žalovanej s jej írskym náprotivkom nebol žiadny dôvod. Posúdenie bydliska je výlučnou právomocou tej inštitúcie, kde bol uplatnený nárok na dávku v nezamestnanosti, a to aj s ohľadom na vyhlásenie žalobkyne, že dávku v nezamestnanosti v Írsku nežiadala, lebo by jej nárok nevznikol. Írska strana teda nemala dôvod vyjadrovať sa k bydlisku žalobkyne, a teda nejde o spor inštitúcií.

9. Správny súd v závere napadnutého rozhodnutia skonštatoval, že skutočnosti ktoré žalobkyňa produkovala v tomto konaní osvedčujú nanajvýš úmysel žalobkyne založiť si nové centrum záujmov na Slovensku, a to po predchádzajúcom pretrhnutí väzieb so Slovenskom a prenesení centra záujmov do Írska.

10. Proti tomuto rozsudku podala kasačnú sťažnosť žalobkyňa (ďalej tiež ako „sťažovateľka“) z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). Žiadala, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil správne mu súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka sa nestotožnila s právnym názorom správneho súdu, že na komunikáciu inštitúcií nebol žiadny právny dôvod a posúdenie bydliska je výlučnou právomocou tej inštitúcie, kde bol uplatnený nárok na dávku v nezamestnanosti. Skutočnosť, že tak žalovaná neučinila, má za následok, že jej rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť, nedostatok dôvodov a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

11. Sťažovateľka má za to, že prvostupňový správny orgán rozhoduje od stola dopĺňaním pripravených vzorov zamietavých rozhodnutí a ani len neuvažuje o pokuse o kontakt s inštitúciami iných členských štátov a žalovaná, ktorá tieto rozhodnutia skúma len formálne, tento záver podporuje. Žalovaná tak vytvorila sito, cez ktoré sťažovateľka prepadla a dostala sa do situácie, že v sledovanom období riadne pracovala, bola riadne poistená v nezamestnanosti a nemá žiaden nárok na dávky v nezamestnanosti. Uvedené nebolo účelom základného ani vykonávacieho nariadenia a je v hrubom rozpore so zásadou voľného pohybu osôb. Podľa sťažovateľky bolo nevyhnutné vysporiadať sa s tým, či posudzovanie bydliska v zmysle argumentov, ako ich vymedzila žalovaná, nie je v rozpore s uplatňovaním práva občana EÚ na slobodný pohyb.

12. Rozhodnutie žalovanej aj správneho súdu vychádza z nesprávnej aplikácie a interpretácie čl. 11 ods. 1 a 2 vykonávacieho nariadenia. Sťažovateľka zastáva názor, že aplikácia čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia predpokladá rozdiel v stanoviskách inštitúcií a ukladá povinnosť po vzájomnej dohode určovať centrum záujmov na základe vymedzených kritérií. Pokiaľ táto komunikácia neprebehla vôbec, hoci by aj medzi ich stanoviskami bolo možné predpokladať rozdiel, určovanie centra záujmov je možné iba vzájomnou dohodou. Bez ohľadu na to, či komunikácia prebehla, ak posúdenie kritérií nevedie k dohode, na určenie skutočného miesta bydliska sa považuje úmysel tejto osoby, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu. Podľa čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, ak k dohode nedôjde (alebo sa o ňu ani nikto nepokúsi), rozhodujúcim je úmysel dotknutej osoby. Z týchto ustanovení nevyplývajú žiadne výnimky, nezujem posudzovať centrum záujmov bez súčinnosti však predpokladá skúmanie úmyslu osoby. Správne posúdenie malo byť také, že žalovaná mala povinnosť postupovať v zmysle čl. 11 ods. 1 a 2 vykonávacieho nariadenia a skúmať úmysel sťažovateľky, inak napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

13. Sťažovateľka odôvodneniu napadnutého rozhodnutia vytýkala, že napriek tomu, že okolnosti jej pobytu v Írsku a jej dlhodobu pripravovaného návratu na Slovensko boli bohaté a v tomto smere produkovala množstvo listinných dôkazov osvedčujúcich, že jej bydlisko bolo zachované (nie len obnovené), správny súd sa obmedzil len na záver o dĺžke jej pobytu a že sa tam zdržiavala s rodinou. Ak by iba pobyt v inom členskom štáte mal za následok zánik centra záujmov, potom by boli nariadenia v hrubom rozpore s voľným pohybom v EÚ. Ak je rozhodným, že v Írsku žila s rodinou, malo byť prihliadnuté aj na vzťah rodiny k Slovenskej republike, lebo všetky tieto osoby činili kroky smerujúce k návratu, toto skúmané správnymi orgánmi nebolo. V závere sťažovateľka poukázala na rozhodnutie správneho súdu sp. zn. 2Sa/11/2022 vo veci nároku manžela sťažovateľky na dávku v nezamestnanosti. Správny súd v tomto konaní opätovne vec zrušil a vrátil žalovanej na ďalšie konanie. O kasačnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. 6Ssk/37/2023 ešte nebolo rozhodnuté.

14. Žalovaná sa k obsahu kasačnej sťažnosti vyjadrila podaním zo dňa 24.05.2024. Napadnutý rozsudok považuje za vecne správny a zákonný. Žalovaná poukázala na skutočnosti zistené v konaní o nároku sťažovateľky na dávku nezamestnanosti a zotrvala na svojom závere, že jej bydlisko počas zamestnania v Írsku nie je možné považovať za zachované. Podľa žalovanej sťažovateľka v kasačnej sťažnosti neuviedla žiadne nové skutočnosti. Navrhla kasačnú sťažnosť zamietnuť.

15. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou a je prípustná, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) a po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu a dôvodmi kasačnej sťažnosti, ktorými nebol viazaný (§ 453 ods. 2 SSP), zistil, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

16. Podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom ku dňu právoplatnosti preskúmaného rozhodnutia (19.02.2020) poistenec má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej dva roky.

Podľa § 104 ods. 8 cit. zákona rok poistenia v nezamestnanosti je 365 dní poistenia v nezamestnanosti.

Podľa článku 61 ods. 1 základného nariadenia príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje. Ak však uplatniteľné právne predpisy podmieňujú nárok na dávky dosiahnutím dôb poistenia, vtedy doby zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov iného členského štátu sa nezohľadnia, iba ak by sa takéto doby považovali za doby poistenia a boli dosiahnuté v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi.

Podľa článku 61 ods. 2 základného nariadenia s výnimkou prípadov uvedených v článku 65 ods. 5 písm. a) sa uplatňovanie odseku 1 tohto článku podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok na dávky:

- doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia,
- doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo
- doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.

Podľa článku 65 ods. 2 základného nariadenia úplne nezamestnaná osoba, ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydlisko v členskom štáte inom, ako je príslušný štát a ktorá má naďalej bydlisko v tomto štáte, alebo sa vráti do tohto štátu, má byť k dispozícii službám zamestnanosti v členskom štáte bydliska. Bez toho, aby bol dotknutý článok 64, úplne nezamestnaná osoba môže ako doplňujúci krok prihlásiť sa u služieb zamestnanosti členského štátu, v ktorom vykonávala svoju poslednú činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

Podľa článku 65 ods. 5 písm. a/ základného nariadenia nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.

Podľa článku 1 písm. j/ základného nariadenia na účely tohto nariadenia: „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.

Podľa článku 11 ods. 1 nariadenia EP a Rady č. 987/2009 (vykonávacie nariadenie) ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska osoby, na ktorú sa uplatňuje základné nariadenie, tieto inštitúcie po vzájomnej dohode určia centrum záujmov dotknutej osoby na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať:

- a) dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov;

b) situáciu dotknutej osoby vrátane:

- i) povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy;
- ii) jej rodinného stavu a rodinných väzieb;
- iii) vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti;
- iv) v prípade študentov zdroja ich príjmov;
- v) jej bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná;
- vi) členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely.

Podľa článku 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností, ako sa uvádzajú v odseku 1, nevedie k dohode medzi dotknutými inštitúciami, na určenie skutočného miesta bydliska osoby sa za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu.

17. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu správneho súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, pričom poukazuje na pre vec podstatné skutočnosti.

18. V prejednávanej veci bolo predmetom súdneho prieskumu rozhodnutie žalovanej vo veci nároku sťažovateľky na dávku v nezamestnanosti, ktorý jej nebol priznaný z dôvodu, že podľa posúdenia dostupných a preukázaných údajov za štát jej bydliska na účely aplikácie čl. 61 a 62 základného nariadenia je potrebné považovať štát výkonu zárobkovej činnosti (Írsko), bezprostredne pred uplatnením nároku na dávku v nezamestnanosti sťažovateľka neukončila dobu poistenia v nezamestnanosti podľa slovenských právnych predpisov a keďže počas posledného zamestnania v inom štáte EÚ nebolo jej bydlisko na území Slovenskej republiky, čl. 65 ods. 2 a 5 základného nariadenia sa na ňu teda nevzťahuje a nie je možné použiť pravidlo sčítania dôb poistenia v zmysle čl. 61 základného nariadenia.

19. Kasačný súd v prvom rade zdôrazňuje, že právnym posúdením veci sa už zaoberal vo svojom skoršom rozsudku sp. zn. 7Ssk/88/2022 zo dňa 27.09.2023, ktorým bol správny súd viazaný, pričom od názorov v ňom vyslovených sa kasačný súd nemá dôvod odchyliť, preto poukazuje na podstatné časti odôvodnenia:

„ 29. Vzhľadom na skutočnosti zistené z obsahu administratívneho spisu, kasačný súd sa stotožnil so záverom správnych orgánov, že centrum záujmov žalobkyne sa v čase podania žiadosti o dávku v nezamestnanosti nachádzalo práve v Írsku. Žalobkyňa sa v rozhodnom období pre posudzovanie bydliska, t. j. v období od 02.08.2015 do 01.08.2019, zdržiavala zvyčajne na území Írska, v konaní nebolo preukázané a s ohľadom na vzdialenosť ani nie je reálne, aby bola cezhraničným pracovníkom. Za podstatnú vyhodnotil kasačný súd skutočnosť, že žalobkyňa sa v Írsku zdržiavala dlhodobo (14 rokov) a to so svojim manželom a tromi deťmi, t. j. osobami, ktoré možno považovať za najbližších príbuzných žalobkyne a teda najbližšie rodinné väzby možno považovať za udržiavané na území Írska. Všetky deti žalobkyne sa narodili v Írsku, žalobkyňa v Írsku (okrem sporadických návštev Slovenska) prežila s deťmi celý ich doterajší život a spolu s ňou aj jej manžel a jej matka. Na uvedenej skutočnosti nič nemení ani to, že deti majú aj slovenské rodné listy, po návrate z Írska budú navštevovať slovenskú školu a jedno z detí robilo rozdielovú skúšku zo slovenského jazyka. Je potrebné si uvedomiť, že posudzovaným obdobím je obdobie činnosti žalobkyne ako zamestnanca pred jej zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie, teda obdobie pred 02.08.2019. V danom čase žalobkyňa žila svoj každodenný bežný život v Írsku, založila si tam rodinu a dlhodobo sa tam so svojou najbližšou rodinou zdržiavala. Kasačný súd konštatuje, že kritérium rodinného stavu a rodinných väzieb sa týka len rodinných príslušníkov, t. j. manžela/manželky, nepľnoletých detí a nezaopatrených detí, ktoré dosiahli vek plnoletosti (čl. 1 písm. i/ bod 2 základného nariadenia). Žalobkyňa jednoznačne rodinné väzby takejto kvality nemala na Slovensku. Vo vzťahu k rodičom žalobkyne kasačný súd v nadväznosti na vyššie uvedené konštatuje, že pre účely posúdenia zachovania rodinných väzieb rodičia nie sú blízkymi osobami, zároveň však poukazuje na skutočnosť, že v prípade žalobkyne sa jej matka presťahovala za žalobkyňou do Írska cca pol roka po narodení prvého dieťaťa a zotrvala tam s ňou až do spoločného návratu na Slovensko. Rodinnú situáciu tak nemožno vyhodnotiť inak ako v prospech vytvoreného centra záujmov žalobkyne v Írsku v čase podania žiadosti o dávku v nezamestnanosti.

30. Druhou podstatnou skutočnosťou bola stabilita, ktorou sa vyznačovali zamestnania žalobkyne. Žalobkyňa mala 4 pracovné pomery, ktoré boli vždy uzatvorené na dlhšie časové obdobia. Žalobkyňa pracovala len na území Írska a len na území Írska bola v súvislosti so zamestnaním poistená, posledný pracovný pomer žalobkyne trval od 19.10.2008 do 27.07.2019 a bol uzatvorený na dobu neurčitú, teda možno tvrdiť, že zamestnanie žalobkyne bolo stabilné. Podľa formulára U1 bola žalobkyňa v posudzovanom období v Írsku poistená aj v súvislosti s materstvom a pre prípad choroby. Írsko bolo tiež miestom, kde žalobkyňa odvádzala odvody a dane, čo za ňu vykonával zamestnávateľ.

31. V súvislosti s posudzovaním bytovej situácie, najmä čo do ustálenia jej stability, kasačný súd uvádza, že je potrebné prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, pričom to, čo v jednom prípade môže byť považované za stabilnú bytovú situáciu, v inom prípade už nemusí. V prípade žalobkyne možno bytovú situáciu v Írsku hodnotiť ako stabilnú, keďže od roku 2010 až do presťahovania na Slovensko v roku 2019 bývali s manželom, následne s deťmi a matkou žalobkyne v tej istej nehnuteľnosti, ktorú mali spočiatku v prenájme a následne ju odkúpili. Skutočnosť, že žalobkyňa na Slovensku nadobudla nehnuteľnosť, automaticky nezakladá záver o tom, že centrum záujmov má i naďalej v Slovenskej republike. Opak by navodil absurdnú situáciu, že každý, kto má na území Slovenska nehnuteľnosť, automaticky tu má zachované centrum záujmov. Takýto výklad by však nezodpovedal účelu základného nariadenia. Samotná skutočnosť, že sa žalobkyňa stala spolu s manželom vlastníčkou bytu a domu na Slovensku a že po návrate na Slovensko býva v jednej z týchto nehnuteľností, osvedčuje žalobkyňou deklarovaný úmysel, týkajúci sa presťahovania (po určitom čase pobytu v Írsku) na Slovensko. Návrat žalobkyne a jej rodiny do bytu na Slovensko v čase ukončenia jej zamestnania v Írsku, spolu so skutočnosťou, že deti začali po presťahovaní na Slovensko navštevovať slovenské školy, za týchto skutkových okolností preukazuje nanajvýš nové založenie centra záujmov na Slovensku, a to po predchádzajúcom pretrhnutí väzieb so Slovenskom a prenesení centra záujmov do Írska.

32. Ďalšie skutočnosti uvedené žalobkyňou ako odber energií súvisiacich s užívaním nehnuteľností, vlastníctvo automobilu, plnenie daňových a poplatkových povinností, hypotekárny úver, bankový účet alebo platby za mobilného operátora len dotvárajú obraz o finančnej situácii žalobkyne, avšak výdavky obdobného charakteru žalobkyňu nevyhnutne sprevádzali aj v mieste jej zvyčajného pobytu, t. j. v Írsku, preto ich nemožno vyhodnotiť ako skutočnosti, ktoré dokumentujú zachovanie centra záujmov žalobkyne výhradne na Slovensku. Kasačný súd zároveň podotýka, že vlastníctvo či využívanie finančných produktov (napr. životné poistenie, poistenie majetku, bankový účet, investovanie, sporenie) sa nemusí nevyhnutne realizovať len na území jedného štátu, vzhľadom na voľný pohyb služieb a kapitálu v rámci EÚ. Existencia daňových povinností súvisiacich s daňou z príjmu fyzickej osoby a poplatkových povinností spojených s vlastníctvom majetku vyplýva z príslušnej legislatívy a neviaže sa na posúdenie otázky bydliska, resp. centra záujmov podľa koordinačných nariadení. Kasačný súd konštatuje, že žalobkyňa netvrdila (okrem úmyslu vrátiť sa na Slovensko) a ani neprodukovala žiadne iné dôkazy, ktoré by odôvodňovali skutkový záver o inom centre záujmov žalobkyne ako v Írsku.

33. Kasačný súd ďalej uvádza, že sa nestotožnil s názorom správneho súdu, že pri určovaní bydliska je potrebné v danom prípade zohľadniť úmysel žalobkyne a jej dôvody k odchodu zo Slovenska a ani s jeho názorom, že sa žalovaná mala pokúsiť o vzájomnú dohodu s inštitúciou Írska, ktorý zdieľa i žalobkyňa. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že pojem „bydlisko“ je definovaný v článku 1 písm. j) nariadenia č. 883/2004 ako miesto, kde osoba zvyčajne býva. Článok 11 vykonávacieho nariadenia bydlisko prirovnáva k centru záujmov dotknutej osoby. Tento článok taktiež kodifikuje kritériá vypracované judikatúrou Súdneho dvora, ktoré možno zohľadniť pri určovaní uvedeného centra záujmov, napr. dĺžku a nepretržitosť zdržiavania sa na území dotknutých členských štátov alebo rodinnú situáciu a rodinné väzby (pozri rozsudok Súdneho dvora z 11. septembra 2014 vo veci C-394/13, B., ods. 34,). Kritériá uvedené v tomto ustanovení sa tak aplikujú vo všetkých prípadoch, v ktorých je potrebné, aby príslušná inštitúcia určila bydlisko (centrum záujmov) osoby, na ktorú sa uplatňuje základné nariadenie, teda nielen, ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií členských štátov o určení bydliska.

34. V tomto kontexte kritérium úmyslu, za akým sa žalobkyňa presťahovala do Írska, ktoré krajský súd žiadal zohľadniť, nezodpovedá čl. 11 ods. 1, 2 vykonávacieho nariadenia. Úmysel žalobkyne, s akým sa presťahovala do Írska podľa článku 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, v tomto prípade nebolo potrebné zohľadniť, keďže postup podľa tohto odseku prichádza do úvahy len v prípade, pokiaľ i po zvážení kritérií uvedených v odseku 1 tohto článku zostane otázka ustálenia centra záujmov i naďalej otvorená (napr. rozsudok NS SR sp. zn. 10Sžsk/5/2016). Táto situácia v prípade žalobkyne nenastala,

pretože skutkové okolnosti relevantné podľa jednotlivých kritérií uvedených v čl. 11 ods. 1 jednoznačne preukazujú vytvorenie centra záujmov v Írsku. V zmysle čl. 11 ods. 2 sa neskúma, aké dôvody žalobkyňu viedli k zmene tohto rozhodnutia, teda k prisťahovaniu sa na Slovensko. Pokiaľ teda správny súd vytýkal žalovanej, že nedostatočné zistenie skutkového stavu spočívalo v tom, že nezistovala vyššie uvedené subjektívne okolnosti (zámer usadiť sa, sociálna a spoločenská ukotvenosť v Írsku), je táto jeho výčitka nesprávna. Tieto okolnosti (pokiaľ sú vôbec spôsobilé na to, aby sa z nich dal usudzovať úmysel žalobcu) by totiž prichádzali do úvahy podľa čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia len za predpokladu, že by kritériá uvedené v čl. 11 ods. 1 nevedli k jednoznačnému ustáleniu bydliska.

35. Čo sa týka namietaného nekomunikovania žalovanej s írskou inštitúciou sociálneho poistenia, na takúto komunikáciu nebol žiadny dôvod. Posúdenie bydliska je výlučnou právomocou tej inštitúcie, kde bol uplatnený nárok na dávku v nezamestnanosti, teda žalovanej. Žalobkyňa vo Vyhlásení a aj do zápisnice zo dňa 20.11.2019 (v zhode s manželom) uviedla, že o dávku v nezamestnanosti v Írsku nežiadala, lebo by jej nárok nevznikol. Írská inštitúcia sociálneho poistenia nemala žiaden dôvod vyjadrovať sa k bydlisku žalobkyne, nejde teda o spor inštitúcií, ktorý by bolo potrebné riešiť. Nakoľko k rozdielu v stanoviskách nedošlo, zvolila žalovaná priamu aplikáciu kritérií plynúcich z článku 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia (pozri napr. rozsudok NS SR sp. zn. 1Sžso/26/2016, sp. zn. 7Sžsk/91/2020), na základe ktorých určila, že bydliskom žalobkyne v posudzovanom období bolo Írsko.

36. Kasačný súd dodáva, že zmyslom ochrany pred tým, aby sa osoba ocitla mimo určitého systému sociálneho zabezpečenia, nie je zabezpečiť, aby táto osoba v každom jednom okamihu mala na určitú dávku nárok (teda v prípade žalobkyne taký jej názor, že ak ho nemá v Írsku, musí ho mať na Slovensku). Zmyslom je, aby sa na ňu v každom okamihu vzťahovali právne predpisy niektorého členského štátu, podľa ktorých (so zohľadnením zamestnaní a dôb získaných v ostatných členských štátoch) tento nárok môže uplatniť. Nie je však vylúčené, že jej nárok podľa použiteľných právnych predpisov členského štátu nevznikne, lebo nespĺní určitú podmienku podľa nich, a naopak, právne predpisy, podľa ktorých by jej taký nárok mohol vzniknúť, sa na ňu nebudú vzťahovať.

37. Kasačný súd ďalej poznamenáva, že otázka bydliska je koncipovaná ako otázka faktická, ktorá je objektivizovaná až do tej miery, že niekedy ani úmysel (počiatočný alebo i trvajúci) a snaha dotknutej osoby nestačia na zachovanie bydliska v krajine pôvodného bydliska. Na tieto účely nie je rozhodujúca na prvom mieste citová väzba k svojmu rodisku, rodičom či iným príbuzným, ani viac či menej určitý plán niekedy v budúcnosti sa opäť presťahovať do krajiny pôvodu, ale skutočné bydlisko, teda miesto, kde osoba zvyčajne býva (čl. 1 písm. j/ základného nariadenia) - pozri rozsudok NS SR sp. zn. 1Sžsk/38/2017.

38. Kasačný súd na rozdiel od názoru krajského súdu dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktorý je logicky vyhodnotený a riadne právne posúdený. Z článkov 61, 62 a 65 ods. 5 základného nariadenia vyplýva základná zásada, ktorou sa treba viesť pri zohľadňovaní dôb poistenia v nezamestnanosti dosiahnutých na území iného členského štátu, a to, že doba poistenia v nezamestnanosti dosiahnutá na území iného členského štátu (tu na území Írska) môže byť zohľadnená na účely nároku na dávku v nezamestnanosti v prípade, ak bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie ukončila dotknutá osoba doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté na Slovensku. Iba vo výnimočných prípadoch je možné zohľadniť dobu poistenia dosiahnutú na území iného členského štátu Európskej únie, pokiaľ je dosiahnutá ako posledná. Touto výnimkou zo základnej zásady je situácia, ak si žiadateľ zachová počas výkonu zárobkovej činnosti na území iného členského štátu centrum záujmov (bydlisko) na území Slovenskej republiky. V predmetnej veci nebolo zo strany žalobkyne preukázané, že by táto výnimočná situácia nastala, t. j. že si počas výkonu zamestnania v Írsku bydlisko na Slovensku zachovala.“

20. V kasačnej sťažnosti sťažovateľka namietala, že žalovaná podľa jej názoru mala v otázke jej bydliska komunikovať s príslušnou inštitúciou Írska, resp. ak k dohode nedošlo, mala zohľadniť úmysel sťažovateľky. Nedôjdením k dohode tak sťažovateľka zostala bez dávky, čo je v rozpore so zásadou voľného pohybu osôb.

21. Kasačný súd konštatuje, že tento právny názor sťažovateľky je nesprávny. Pokiaľ medzi Sociálnou poisťovňou a príslušnou inštitúciou Írska nebol žiaden spor o to, kde mala sťažovateľka pred uplatnením dávky bydlisko, v kontexte čl. 11 vykonávacieho nariadenia centrum záujmov, nebol žiaden dôvod

kontaktovať túto zahraničnú inštitúciu. Tá skutočnosť, že sťažovateľka si dávku v štáte, kde mala centrum záujmov (Írsko) vôbec neuplatnila, neznamená, že sa na ňu írsky systém sociálneho zabezpečenia nevzťahuje, alebo že automaticky má nárok na túto dávku v členskom štáte, do ktorého presídlila a kde si dávku uplatnila (Slovensko). Mylný je totiž názor sťažovateľky, že vždy musí mať nárok na dávku v nezamestnanosti. Podstatné je, že osoba musí vždy podliehať konkrétnej legislatíve jedného štátu a v rámci nej sa posudzuje splnenie podmienok na vznik konkrétnych nárokov na dávky. Na sťažovateľku sa v tomto ohľade uplatňuje legislatíva Írska ako *lex loci laboris*, vrátane tam stanovených podmienok nároku na dávku v nezamestnanosti. Je v úplnom súlade so zásadou voľného pohybu osôb v rámci EÚ, že osoba môže pracovať v ktoromkoľvek členskom štáte a pri získaní centra záujmov v tomto štáte si môže dávky sociálneho zabezpečenia uplatňovať priamo v tom štáte, kde v čase požiadania o dávku pracuje s tým, že sa jej započítajú aj doby poistenia v inom členskom štáte. Je to aj logické, pretože v tomto štáte platí poisťňa, teda prispieva do štátneho rozpočtu tohto štátu a tento štát jej aj bude dávku zo rozpočtu vyplácať. Postoj sťažovateľky, ktorá má za to, že môže požiadať o dávku v štáte pôvodu, sa vymyká z vyššie uvedenej základnej zásady a je možný len výnimočne - len vtedy, ak osoba, hoci pracuje v inom členskom štáte, svoje bydlisko v štáte pôvodu nestratila. Ako bolo vyššie konštatované, to nie je prípad sťažovateľky, ktorá úplne plnohodnotne žila dlhé časové obdobie v štáte práce, kde si založila centrum záujmov. Preto v jej prípade nie je možné túto výnimku použiť.

22. K právnomu názoru sťažovateľky, že z čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia vyplýva, že sa aplikuje len na prípady, ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií členských štátov o určení bydliska osoby a teda musí dôjsť k dohode medzi nimi, inak je rozhodný úmysel tejto osoby, kasačný súd uvádza, že vo vykonávacom nariadení sú tieto kritériá ustanovené pre prípad, že medzi inštitúciami dvoch alebo viacerých členských štátov nie je v tejto otázke zhoda [ods. 4 rozhodnutia Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „Správna komisia“) č. U2 z 12. júna 2009 o rozsahu pôsobnosti čl. 65 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, zverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie dňa 24.04.2010 (ďalej len „rozhodnutie Správnej komisie č. U2“)]. Správna komisia však v tomto rozhodnutí tiež stanovila, že na účely uplatňovania tohto rozhodnutia sa štát bydliska stanovuje v súlade s čl. 11 vykonávacieho nariadenia. Z uvedeného vyplýva, že kritériá uvedené v čl. 11 ods. 1 a 2 sa použijú vždy na právne posúdenie otázky bydliska, resp. centra záujmov osoby. Podľa znenia odseku 2 úmysel je rozhodný len vtedy, ak samotné posúdenie kritérií uvedených v odseku 1 nevedie k zisteniu bydliska. Ani toto nie je prípad sťažovateľky, pretože aplikácia jednotlivých kritérií uvedených v odseku 1 jednoznačne svedčí o nadobudnutí bydliska na území Írska.

23. Kasačný súd dopĺňa, že v zmysle čl. 11 vykonávacieho nariadenia len v prípade vzniku kolízie - sporu, sa tento spor rieši dohodou dotknutých štátov, resp. postupom podľa čl. 11 ods. 2 základného nariadenia. Vznik kolízie je typický v prípade určovania uplatniteľných právnych predpisov, keď je potrebné, aby osoby, ktoré sa pohybujú v rámci spoločenstva, podliehali systému sociálneho zabezpečenia iba jediného členského štátu, aby sa tak predišlo prekryvaniu uplatniteľných právnych predpisov a súvisiacim komplikáciám. V prípade sťažovateľky k takejto situácii nedošlo a žalovaná jej bydlisko posudzovala výhradne v súvislosti s aplikáciou čl. 65 základného nariadenia, keďže sťažovateľka si nárok na dávku v nezamestnanosti uplatnila na Slovensku. Kasačný súd dodáva, že nie je spor o tom, že príslušnou inštitúciou Írska doby poistenia v nezamestnanosti priznané boli, keďže ich táto inštitúcia sama uviedla na formulári U2. Kasačný súd podotýka, že sťažovateľka si túto inštitúciu o dávku v nezamestnanosti ani nepožiadala, hoci sa takáto dávka poskytuje aj v Írsku. Dôvodom však zjavne nebolo neuznanie dôb poistenia v zmysle koordinačných nariadení, ale nesplnenie podmienok podľa Írskych právnych predpisov (podala výpoveď). Keďže sa v danom prípade nejednalo o spor inštitúcií, ale o posúdenie bydliska výhradne v súvislosti s aplikáciou čl. 65 základného nariadenia, žalovaná v súlade s rozhodnutím Správnej komisie č. U2 stanovila bydlisko sťažovateľky v súlade s čl. 11 vykonávacieho nariadenia a s jej záverom sa kasačný súd už stotožnil. Úmysel sťažovateľky, najmä dôvody ktoré ju viedli k presťahovaniu do Írska, preto nie je relevantný. Rovnako nie je relevantný dôvod presťahovania na Slovensko, keďže na účely aplikácie čl. 65 ods. 2 a 5 základného nariadenia sa na dôvody, ktoré viedli osobu k premiestneniu jej bydliska do iného členského štátu neprihliada (v tomto smere pozri rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 30.09.2021, C-285/20, bod 45).

24. Námietku sťažovateľky o hrubom porušení práva na slobodný pohyb teda kasačný súd vyhodnotil ako nedôvodnú, keďže žalovaná pri rozhodovaní o nároku sťažovateľky na dávku v nezamestnanosti postupovala v súlade s koordinačnými nariadeniami, ktoré boli prijaté práve za účelom zaistenia voľného pohybu z hľadiska sociálneho zabezpečenia, ako aj v súlade s rozhodnutím Správnej komisie č. U2.

25. K poukazu sťažovateľky na rozhodnutie správneho súdu sp. zn. 2Sa/11/2022 vo veci nároku manžela sťažovateľky na dávku v nezamestnanosti kasačný súd konštatuje, že posudzovanie nároku na túto dávku je striktne individuálne, keďže sa posudzuje individuálna situácia toho ktorého žiadateľa na základe dôkazov založených v administratívnom spise. Kasačný súd zároveň dodáva, že rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Sa/11/2022 zo dňa 9.11.2022 bol kasačným súdom zrušený rozsudkom sp. zn. 6Ssk/37/2023 zo dňa 30.04.2024 a vec bola vrátená Správneému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

26. Kasačný súd vyhodnotil dôvody kasačnej sťažnosti sťažovateľky a nezistil dôvody, pre ktoré by sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku správneho súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku a nejavia sa ako arbitrárne, ale dávajú zrozumiteľným spôsobom a v dostatočnom rozsahu odpoveď na zásadné právne otázky. Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľka nestotožnila s právnym názorom žalovanej a správneho súdu, nie je dôvodom na zrušenie rozsudku správneho súdu. Vzhľadom na vyššie uvedené kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú podľa § 461 SSP.

27. O náhrade trov kasačného konania vo vzťahu k žalovanej bolo rozhodnuté podľa § 168 SSP a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP. Žalovaná bola v tomto konaní úspešná, avšak súd jej náhradu trov konania nepriznal, pretože neboli splnené podmienky aplikácie § 168. Sťažovateľka ako neúspešná účastníčka kasačného konania nemá právo na náhradu jeho trov (§ 167 ods. 1 a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP).

28. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.